Poštnina plačana v gotovini. Izhaja štirinajstdnevno.

OBRTNIK

Glasilo Jugoslovanskega obrtništva Dravske banovine

Lastnik Poverjeništvo za izdajo lista „Obrtnik" Uprava: Ljubljana, Cesta 29./X. št. 19 (Marn Josip). Naročnina znaša: za celo leto . . . . 30·— Din za pol leta . . . . . 15·— „ posamezna številka . . 1·50 „

V slogi in edinstvu vsega Jugoslovanskega obrtništva je uspeh!

Uredništvo: Ljubljana, Borštnikov trg 1. — Odgovorni urednik Mihelčič Ivan. — Rokopisov ne vračamo. — Nefrankiranih dopisov ne sprejemamo. — Oglase zaračunamo po ceniku. — Ponatis člankov dovoljen le z dovoljenjem uredništva.

Leto IV. Ljubljana, dne 15. novembra 1935. Štev. 10

Naš obrtniški praznik

Tudi letos bomo jugoslovanski obrtniki praznovali svoj dan — obrtniški praznik, 1. december.

V Dravski banovini bo obrtništvo že tretjič izpričalo svojo zavest, manifestiralo obrtniške ideale, toda letos še v večjem številu in na številnejših krajih kot prejšnja leta. Izvedbo proslave obrtniškega praznika v Dravski banovini je uvedlo Društvo jugoslovanskih obrtnikov ter bo tudi letošnje leto vrhovna organizacija vseh podružnic DJO osrednje društvo, pravočasno v sporazumu z ostalimi vrhovnimi obrtniškimi organizacijami v državi izvedlo v vseh svojih edinicah proslavo obrtniškega praznika.

Marsikateremu obrtniku še ni dovolj jasen cilj in pomen, ki ga ima ta proslava. Mnogi smatrajo da je to zgolj brezpomembna manifestacija brez vsakega globljega pomena ter se to tudi odraža v tem, ker obrtništvo ne prisostvuje, kakor bi moralo, se ne udeleži in ne doprinese k uspehu obrtniške stvari. Razumevanje proslave na tak način je pogrešno. To tembolj, ker je baš Obrtniški dan namenjen za to, da podčrta veliki pomen za obrtništvo in njega bodočnost.

S proslavami mora obrtništvo predvsem manifestirati svojo številčnost. To je nujno potrebno, ker moramo javnosti prikazati, da obrtniški stan obstoja in tudi hoče obstojati, kot jak člen v verigi narodnega gospodarstva in da ni to stan brez prihodnjosti, pri čemur moramo povdariti svojo voljo do dela in ustvarjanja v bodočnosti glede na uspešno udejstvovanje naših obrtniških prednamcev v preteklosti. Strnjeni v močnih vrstah moramo obrtniki 1. decembra dokazati merodajnim krogom in vsej javnosti, da smo močni, številčni ter da je treba obrtniške interese zaščititi in v polni meri zahteve upoštevati. Dokazati moramo, da razvoj industrije ni mogel uničiti obrtništva ter da je v odstotkih napram prebivalstvu v naši državi danes več obrtništva — obrtniških obratov kot pred 50—100 leti. Posebno moramo naglasiti, da je to število večje v industrijskih državah, kakor v agrarnih, večji v gospodarsko naprednejših, kot v zaostalih.

Naš dan je za to, da povemo vse in izrazimo tako kot čutimo. Baš zato je potrebno močno povdariti, da nas je impozantno število 200.000 samostojnih gospodarstvenikov, ki smo davkoplačevalci, brezplačni narodni učitelji in hranitelji preko miljon ljudi. Jasno moramo izraziti svojo voljo in svoje zahteve, da preko želj in potreb tako stevilnega stanu se ne sme iti molče preko.

Manifestirati moramo svojo moč, svojo kompaktnost in svojo enodušnost.

V naših vrstah so mogoči razni načini razpravljanj in reševanj vprašanj. Toda celokupno obrtništvo je kot en človek složno in kompaktno v vseh velikih vprašanjih in potrebah obrtništva. Vsi zahtevamo ukinjenje šušmarstva, nelojalne konkurence, ukinitev in razbitev kartelov, velikih podjetij, olajšanje odplačevanja dolgov, da se obrtniško zadrugarstvo organizira, razširi in jača. Obrtniki smo v vseh teh vprašanjih složni ter je zato potrebno, da to našo moč in slogo manifestiramo ob priliki Obrtniškega dne.

Posebno podčrtati moramo na proslavi **dejstvo, da obrtniki trdno verujemo v bodočnost obrtništva.** Naglasiti moramo, da bodo vse obrti prosperirale tudi v bodoče, kot so doslej. To je resnica, ki bode v oči vsakega objektivnega opazovalca gospodarskega in socijalnega razvoja, ker je danes trikrat več obrti, kot v začetku industrijalizacije, kajti danes živi od obrti neprimerno večje število ljudi kakor tedaj.

Ko bomo proslavljali Obrtniški dan, moramo posvetiti pažnjo prav vsem dejstvom in zahtevati, da se z njimi računa, da se ustvari državna obrtniška politika, ki bo morala voditi račune o potrebah obrtništva in obrtniškemu delu preskrbeti vse nujne predpogoje za poln razvoj in raczvet v dobro obrtništva, narodnega gospodarstva in celokupne narodne skupnosti.

V tem znamenju bomo tudi obrtniki Dravske banovine doprinesli z zavestjo pripadnosti obrtniškemu stanu svoj del ter je naša dolžnost, da letos proslavimo obrtniški dan kompaktnejši, v vseh naših krajih številčno manifestirajoč za svoje pravice in ideale.

Poglobimo obrtniško zavest

V času, ko val svetovne gospodarske krize neusmiljeno in trmasto vztraja in lebdi nad vsakdanjim življenjem poslovnega človeka in zajemlje pravtako mesto, kakor zadnjo gorsko vas, je težko stopiti pred našega obrtnika z vprašanjem, ki je bilo že v neštetih frazah izgovorjeno in pisano, to je „obrtniška zavest". Ali vzlic temu je naša dolžnost, da imamo mi obrtniki pred očmi tudi v teh težkih časih to, kar nam v marsikaterem slučaju danes daje vzgon in moralno podporo, kar nas privede preko marsikatere navidez nepremostljive zapreke v odrazu zunanjih dogodkov na našo notranjost ter nas dvigne tudi v teh razmerah na nivo zavedne, organizirane in trezne mase, ki je v skupnih naporih sposobnejša odbiti od sebe val svetovne gospodarske depresije.

Obrtniška zavest, najsibo zvezana z dobrimi ali slabimi razmerami, ona mora biti najbolj temeljna osnova obrtniške delavnosti doma in v vseh naših organizacijah, in te osnove nam je tembolj treba tedaj, če hočemo ne le sebe, marveč tudi svoje obrtniške tovariše dvigniti iz težkoč realne vsakdanjosti vsaj k zavesti, da smo vsi za enega, eden za vse ter da dajemo drug drugemu moralne pobude, s katero nam vsak dan jasnejše stopa pred oči resnica, da je le v nas samih moč, da premagamo vse ovire, da se dvignemo in da zmagamo.

Treba je, tovariši obrtniki, da se poglobimo vase, da razmislimo ta vprašanja in da se poglobimo v resnični pojem obrtniške samozavesti. Marsikdo izmed nas bo morda spoznal, da je nad svojo obrtniško zavestjo včasih obupaval, da je ni zaznal in spoznaval ob pravem času in na pravem mestu in da je bil pozneje v življenju marsikje naletel na točko, ki mu je na eklatanten način dokazala njegov greh napram obrtniški samozavesti, vsled katerega ni trpel le on sam, marveč celokupen naš obrtniški stan.

Imamo mnogo obrtniških tovarišev, ki se z vso vnemo udejstvujejo v javnem življenju ne le v okviru obrtniških stanovskih organizacij, marveč tudi na področju splošnih gospodarskih, socijalnih in kulturnih ustanov. Pa vprašajmo te naše tovariše, da li so na dnu svojega srca pri tem svojem delu v javnosti nosili vedno in vselej pravo občutje obrtniške zavesti. Morda. Nekateri gotovo, gotovo pa ne vsi in vsikdar. Ali se ni mnogokrat zgodilo, da je kdo izmed nas pri izvrševanju takega svojega dela v javnem življenju pozabil na zavest obrtniške skupnosti ter videl le svojo lastno osebo pomaknjeno v ospredje ter na tej osnovi usmeril svoje delo, svoj doprinos k javnemu in stanovsko-organizacijskemu življenju v subjektivno smer. Saj imamo takih primerov dovolj v vsakdanjem življenju na vseh mogočih mestih. Vendar nas jugoslovenske obrtnike s ponosom navdaja zavest, da v svojih lastnih vrstah le bolj redko naletimo na take slučaje, ker ideja našega pokreta vse take pojave že po svojem bistvu izločuje iz sebe kakor gnil izrodek iz telesa matice in da potem vstane še čistejša, še močnejša in še bolj zdrava ter nadaljuje svojo za-

Naše geslo je: Obrtništvu Dravske banovine — Samostojno obrtno zbornico!

črtano pot nemotena po takih prirodnih pojavih, ki morajo nastopiti za to, da se dobro loči od slabega, da se kalna voda ob ostrem kamenju izčisti in da je naša zavest, da smo in da moramo biti v prvi vrsti podvsod najprej obrtniki še jasnejša in zmagovitejša.

To je problem, dragi tovariši obrtniki, ki ga v teh težkih časih dajemo v razmišljanje predvsem vsem onim našim tovarišem, ki se udejstvujejo tudi izven obrtniških organizacij pri delu, kjer se odločuje marsikdaj tudi o usodi celokupnega našega stanu. Obrnimo svoj pogled vase, premotrimo naše delo v preteklosti in če zasledimo madež, ki more vreči na našo obrtniško zavest senco, odstranimo ga, uberimo drugo, pravilnejšo in boljšo pot, ki vodi preko občutja bistvenosti naše obrtniške misli k cilju, pa bomo zmagovali i kot posamezniki in kot celota od koraka do koraka, dokler ne bomo dokončno zmagali v borbi za naše obrtniške ideale in pravice.

Tovariši obrtniki, obrtniška samozavest nad vse, ker le ona je ravna, nezavita in neprikrita pot do našega pravega cilja, vse drugo pa je le vaba zunanjega varljivega sveta, ki išče koristi za sebe.

Obrtniško zborovanje v Ptuju

Ob priliki kmetijsko obrne razstave se je vršil dne 29. septembra obrtniški zbor v Ptuju, ki ga je vodil g. Berlič,

Po pozdravnem govoru predsednika je dobil besedo g. Rebek iz Ljubljane, ki je poročal o delu zbornice v Ljubljani, ki je baje zelo veliko storila za obrtništvo. Hvalil je obrtni zakon, ki je po njegovih nazorih velik zaščitnik obrtništva ter opisal v dosego tega veliko delo in skrb zbornice. Da gre v sedanji dobi obrtniku tak slabo, je temu kriv velekapital in razni karteli. Omenil je socijalno zavarovanje delavcev, ki je treba decentralizirati. Veliko je govoril o starostnem zavarovanju ter v hudi slutnji, videč zastopnike iz Celja in Maribora, jadikoval čez nastajajočo kritiko v obrtniških vrstah, ki je po njegovem mnenju prevelika. Hvalil je carinsko politiko, ki je v veliki meri zaščitila domačo obrt, ker se izdeluje vse doma. Nato je še hvalil delo obrtnopospeševalnega urada zbornice, ki je baje neizmerno veliko storil za obrtnike itd.

Nato je povzel besedo g. Bizjak Ivan iz Celja, ki je ostro kritiziral obrtni zakon, kateri ni prinesel obrtništvu drugega kot dolžnost, ter je zahteval novelizacijo. Predvsem se mora odpraviti možnost ustanavljanja trgovskih družb, ki se bavijo z obrtniškimi izdelki. Prepove naj se uvoz tujih izdelkov, domačim tovarnam pa kontingentira proizvodnjo na višino, da se obrtnika zaščiti in mu zasigura zaslužek. Obrtnikom naj se omogočijo državne nabave, ker jih danes večinoma izvršujejo šušmarji. Mojstrski izpiti, ako hočemo, da bi bili res zaščitni za obrtništvo, bi se morali reorganizirati. Da se pospeši valvacija denarja, bi se morala obrestna mera znatno znižati. Ministrstvo za socijalno politiko pa bi moralo predpisati minimalne mezde za delavstvo ter omogočiti mezde, s katerimi bi mogli dostojno živeti. Sploh bi moral priti čut do svojega bližnjega bolj do veljave, kar bi vse omogočilo normaliziranje današnjega življenja. Stanovanjsko vprašanje bi se moralo rešiti na tak način, da bi zaščitilo obrtnika v sedanji krizi. Tako ni dobila obrtna razstava v Celju od zbornice niti pare, ptujska razstava pa le 1500 Din. Na drugi strani pa je uveljavljeni volilni sistem zbornice tak, da ne more nihče kandidirati v zbornico, ki je nad šest mesecev v zaostanku na zborničnih dokladah, katere se plačujejo seveda z davki. Ker je današnji davčni sistem onemogočil redno plačevanje davkov večini malim obrtnikom, je s tem tudi onemogočeno kandidirati in tako pride tudi tu do veljave kapitalno zmožen.

Poleg vsega tega pa je zbornica upeljala nepotrebne okrožne odbore, ki požrejo v Dravski banovini letno 300.000 do 400.000 Din, kateri denar je naravnost izvržen. Pri splošnem odobravanju je govornik izjavil, da sedanje na vsiljiv način po zbornici vpostavljene okrožne odbore obrtništvo odklanja ter si hoče iste po svoji volji, kakor to zakon predvideva, obrtništvo samo urediti.

Govornik stavi vprašanje g. Rebeku, da naj pojasni, koliko plačajo obrtniki v dravski banovini osnovnega davka, ker takih statistik ne more sam nikjer dobiti, dasi je zbornica sama trdila v neki brošuri, da taka statistika obstoja. Na podlagi take statistike bi si mogli obrtniki sami preračunati, koliko plačajo za zbornico. To razčiščenje je potrebno zaradi tega, ker se navajajo trditve s strani zbornice, da plačajo obrtniki za isto čisto nekaj minimalnega. Tako je trdil g. Rebek na nekem obrtnem zborovanju v Celju, da plačajo obrtniki komaj 198.000 Din za zbornico, medtem ko sem jaz izračunal, da plačajo obrtniki v dravski banovini okrog 2,000.000 Din ter so glavni steber zbornice. Ako smo po trditvah g. Rebeka res samo balast trgovine in industrije, zakaj nas ne izločijo!

Nato je govornik pozval navzoče, da naj stopi tudi ptujsko obrtništvo z nami v borbo, da bomo čimprej izvojevali svoje pravice. Ljudem pa, kakor je g. Rebek, ki je bil svoječasno za samostojno zbornico in se je preorientiral brez sklepa obrtništva, ne moremo zaupati. Govornikovim besedam je sledilo živahno odobravanje.

Nato je imel zelo ponesrečen govor g. Rebek, ki je pričel z osebnim napadanjem na predgovornika ter prišel z zborovalci v hud konflikt, tako da je moral predsedujoči miriti zborovalce. Zanimiva trditev njegovega zagovora je bila, da se hoče sarajevska zbornica zopet združiti s trgovino in industrijo. Konstatiral je, da je v dravski banovini komaj še 18.000 obrtnikov ter da plačajo komaj 200.000 do 240.000 Din za zbornico, medtem ko izda zobrnica okrog 500.000 Din letno za pospeševanje obrti in obrtno šolstvo. Na njegovo nesrečo je pa tudi omenil znani konflikt z združbami v gornjegrajskem srezu z zatrdilom, da bo zadeva potom rekurza rešena v prid zbornice.

Nato je g. Bizjak v učinkovitem govoru ovrgel vse trditve g. Rebeka ter izrazil zadovoljstvo, da so imeli navzoči sami priliko slišati iz ust g. Rebeka neresnične trditve, ki so za obrtništvo poniževalne in žaljive, češ da plača obrtništvo tako nizko že navedeno vsoto, medtem ko se je skrbno izognil odgovora na vprašanje, koliko plačajo obrtniki skupno osnovnega davka v dravski banovini. Kar se pa tiče vprašanja združb v gornjegrajskem srezu, pa je izjavil g. Bizjak sledeče:

Na popolnoma nezakoniti podlagi se je sklicalo v gornjegrajskem srezu tri obstoječe zadruge k skupnemu občnemu zboru, na katerem se je volilo kratkomalo odbor, ki naj bi fungiral za vsa tri združenja skupaj, ki bi bile s tem združene. 54 glasov je bilo proti, 22 pa za. Toda zbornica se ni ozirala na večino, temveč je potrdila sklep manjšine. Pritožba je šla na bansko upravo, ki je odločila v smislu zborničnega predloga. Tovariši iz Ljubnega se pa s tem niso zadovoljili, temveč so vložili tožbo na upravno sodišče v Celju, ki je po zakonu razsodilo v prid večine. S to razsodbo je bila seveda postavljena v neprijeten položaj i zbornica kot tudi banska uprava. Gospodje od zbornice so pa vložili rekurz ter pričakujejo, da se bo v njihovo prid rešilo. Obrtniki pa smo uverjeni, da se bo na najvišjem mestu zakon upošteval ter da bo nezakonita zahteva zavrnjena.

Dobil je besedo g. Krajcer iz Maribora, ki pa je navedel gorostasen slučaj, ko je bil od 16 mariborskih združenj izvoljen v davčno komisijo, pa je zbornica njegovo izvolitev zavrnila ter imenovala drugega in s tem zopet dokazala, da hoče delati absolutistično. G. Krajcer je izjavil, da je uvidel, da tako ne more iti dalje ter da bo napel vse sile v mariborskem okolišu, da organizira slehernega obrtnika v društvu jugoslovanskih obrtnikov ter s tem protestira proti zbornici.

Nato je govoril še g. Simonič Vinko, predsednik pripravljalnega odbora DJO v Ptuju, ki se posebno pritožuje radi postopanja okrožnega odbora v Mariboru ter zahteva, da se istega ukine.

Po lepem zaključnem govoru g. predsednika, ki je zelo objektivno vodil zborovanje (g. Berlič je predsednik Obrtnega društva), ki je trajalo tri ure, so se zborovalci razšli, komentirajoč, kar so slišali ter jim bo gotovo ostalo v trajnem spominu. Mnogi so g. Bizjaku stiskali hvaležno roke ter dajali duška vsemu, kar so slišali z zatrjevanjem, da se DJO v ptujskem srezu razširi.

Celje, dne 1. oktobra 1935.

Op. ur. Iz tega poročila se more jasno videti potek zborovanja v Ptuju. Pripominjamo, da so ptujski obrtniki zavedni ter se bodo zato tudi organizirali v močno podružnico DJO v najkrajšem času. Prav tako je tudi v Ormožu in Središču ob Dravi, kjer je obrtništvo toplo sprejelo in odobravalo govore odposlancev DJO. „OV" naj pa kar še naprej dela propagando, kajti kolikor več jadikovanja in napadov, toliko več novih postojank DJO in vnetih pristašev našega pokreta. Le s stvarnimi, vsestranskimi pojasnili je obrtništvo pravilno informirano ter tudi zna soditi. Tako je bilo v Ptuju, Ormožu in Središču ob Dravi, sicer pa naj se potrudi „OV" vprašati širšo maso obrtništva v teh krajih o vtisih in pravi obrtniški zavesti. — Nepotrebnih natolcevanj pa obrtništvo že dolgo ne mara.

Po plenarni seji zbornice TOI

Pred nekaj dnevi se je vršila plenarna seja zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani, pod vodstvom predsednika g. Jelačina. Po pozdravnih besedah in po memoraciji za pokojnim zborničnim svetnikom g. Dragotinom Hribarjem so sledila predsedstvena naznanila.

Iz predsedstvenih poročil posnemamo: Banska uprava je odobrila zbornični računski zaključek za leto 1934., ki izkazuje 4,064.338 Din dohodkov, 4,034.352 Din pa izdatkov, torej prebitka 29.985 Din. Prav tako je banska uprava odobrila računske zaključke fondov. (Pogrešamo podrobnih podatkov, ki so zelo važni.)

Dalje je zbornica imenovala v davčne odbore po dva člana in namestnike, pri čemer da je upoštevala predloge obveznih organizacij. Prečitani so bili imenovani predstavniki zbornice v davčnih odborih. (Ugotavljamo, da zbornica za TOI ni upoštevala vsaj, kar se tiče obrtništva prisilnih organizacij, to je obrtniških združenj tako, kakor bi morala, temveč je zaslišala le predstavnike onih združenj v prvi vrsti, ki so za skupno zbornico ter imenovane predstavnike okrožnih odborov ter nešteto protestov prisilnih in prostovoljnih organizacij tozadevno ni pomagalo. (Dokaz, da je temu res tako, lista imenovanih v davčne odbore.)

Za novo upravo v OUZD v Ljubljani je zbornica tudi predlagala člane iz vrst poslodavcev ter s strani delodajalcev obrtnikov predlagala zopet samo osebe, ki ne uživajo zaupanja pri večini obrtništva, kar je dokaz, da zborično vodstvo noče delati tako, da bi se obrtništvo zadovoljilo.

Zborični proračun so razpravljali vsi odseki ter se je sklenilo, da ostane zborična doklada 8 % s potrebščino 3,293.372 Din, s pokritjem 3,316.000 Din; presežek 22.628 Din. Zborični svet je soglasno sprejel te predloge. (Ugotavljamo, da je za današnje razmere zborični proračun v času težke gospodarske krize in splošnega štedenja previsok in se zato ni čuditi, da veliko število gospodarskih, osobito obrtniških organizacij protestira proti potrditvi tega proračuna. Končno pa bi gospodarski, osobito obrtniški krogi želeli zvedeti podrobne podatke posameznih postavk, osobito osebnih izdatkov, reprezentacijskih stroškov ter kakšne vsote so in v kakšne svrhe določene za podpiranje obrtniške panoge. Želeli bi vedeti, koliko je določena vsota za podporo obrtniškemu tisku, koliko je „Obrtni Vestnik" prejel te podpore od leta 1930. doslej in koliko je določeno za podporo našemu listu „Obrtnik", odnosno zakaj doslej list „Obrtnik" ni prejel kljub upravčenim prošnjam še ničesar?)

Sledilo je poročilo predsednika g. Jelačina o zunanji trgovini, škodljivi konkurenci državnih podjetij zasebnim, dobavi premoga za železnice, razdelitvi javnih del, o železniškem in telefon-

Kreditno društvo Mestne hranilnice ljubljanske
dovoljuje posojila na menice in kredite v tekočem
računu vsem kredita zmožnim osebam in tvrdkam

skem omrežju, o manjših a nujnih nalogah države, o propadanju in nazadovanju trgovine in obrti (letos je v prvih devetih mesecih odjavilo 1054 obrtnikov svoje obrate ter 1141 trgovskih podjetij opustilo poslovanje, o manjši zaposlitvi delavstva, o vprašanju taks, redukciji plač javnih nameščencev. Posebno je poděrtal dejstvo, da je podjetij manj, davkov pa več! Dalje o reviziji taksnega zakona, sanaciji in položaju naših denarnih zavodov, zaslugi naših hranilnic, tujskem prometu ter železniškem in avtobusnem prometu. Po teh poročilih je prešel k delu Zbornice ter poročal o novem Zborničnem volilnem redu ter delu odsekov.

G. predsednik se je zahvalil tajništvu Zbornice za sodelovanje ter naglasil, da je zasluga tajništva zbornice, da se je mogla ZTOI v Ljubljani staviti drugim za vzgled. Zahvalil se je tudi poslancem iz vrst svetnikov Zbornice in vrst tajništva Zbornice.

Za predsednikom g. Jelačinom je povzel besedo zborični svetovalec g. Elsbacher, ki je naglasil, da poteka deset let, odkar je na čelu Zbornice g. Jelačin ter hvalil njegovo delo. Za obrtni odsek je izrazil zahvalo g. Rebek, ki je naglasil, da je zasluga predsednika Jelačina tudi ta, da je ostala Zbornica nedeljena. (Iz zahvale g. Rebeka se jasno vidi, da se je g. predsednik Jelačin zavzemal za skupno zbornico in da je resnica, kar smo mi v našem časopisu vedno trdili, da obrtništvo ni samo odločevalo o sistemu Zbornice v Ljubljani, temveč so odločali o obrtniški ustanovi drugi nepristojni činitelji ter bo treba zato krivico, ki se je obrtništvu s tem godila, popraviti v najkrajšem času. Obrtništvo naj samo odloči o svoji ustanovi, trgovci in drugi pa naj se zavzemajo za svoje zadeve.)

Med drugim je g. predsednik Jelačin poročal tudi, kako povečati zaposlitev v obrtniških vrstah, obrtno-strokovnem šolstvu, o uspehu obrtniških razstav, pri čemer moramo naglasiti, da je poudaril uspehe razstav tudi onih, ki so jih priredila društva jugoslovanskih obrtnikov in za katere ni zbornica ničesar prispevala. Poročal je tudi o zborničnem zavodu za pospeševanje obrti, katerega proračun predvideva za bodoče leto 222.500 Din. Dalje je poročal še tudi o akciji Zbornice v korist obrtništva, pri čemer je poročal o pekovskem nočnem delu, o poslovanju kaznilnic in jetnišnic, o vrtnarski, sodavičarski stroki, o strogem zatiranju šušmarstva itd. itd.

Če bi hoteli podrobno naštevati in opisati potek celotne seje in poročila ter predloge, ki so bili stavljeni, bi ne mogli tega opisati v dveh številkah „Obrtnika“. Skušali pa bomo to v bodoče preglednejše podati in bomo skušali tudi dobiti podatke ter z istimi postreči našim čitateljem-obrtnikom, ker baš številčnih podatkov največ pogrešamo, če pa so podane številke, niso nikdar take, da bi bilo za obrtništvo prav.

Vsak poskus vezave obrtniških društev na politične skupine bo rodil še nadaljna razočaranja in neslogo med obrtniki. **Obrtnik.**

Op. ur. Prinašamo ta članek, ki ga je spisal obrtnik, ki se doslej ni zanimal veliko za obrtniške organizacije in se v istih udejstvoval, vendar pa je v poslednjem času pričel budno slediti obrtniškemu gibanju.

Rajko Sajovic:

Razne vrste politure

Iz knjige „Slavko Henč, Izrada modernog pokučtva“.

Brez politure ne bi mogli nikoli dati lesu soliden blesk in gladko površino. Politura je takorekoč krona mizarskemu delu. Razumljivo je radi tega, da so se ljudje vedno trudili, da spravijo politiranje na višek, a doba v kateri živimo, ne prenese dragega ročnega dela, zato kemični laboratoriji vedno iščejo, kako bi se dobil kak vreden nadomestek in kako bi se moglo polituro, kakor druge tekočine in barve, prenašati s čopičem na les. Vse to prizadevanje je na srečo ostalo do danes brezuspešno.

Obstoji sicer več vrst politure, ali problem hitrega politiranja, se še vedno ni premaknil iz mrtve točke. Imamo n. pr. „Seringovo“ polituro, s katero je delo nekaj cenejše, ali je pa pri temu materijal mnogo dražji. Obstoji tudi neka „Percinal“ politura, pri nas skoro nepoznana, ali delo z njo je zopet mnogo dražje, od naše stare politure. V glavnem pa so te nove politure zopet zmes šelaka in špirita, ker drugega materijala ni. „Amerikansko“ politiranje ima to prednost, da ni tako občutljivo za vodo, ali je zopet mnogo dražje. Ono tudi ni pravo politiranje, nego zelo fino lakiranje, katero zahteva strogo ločene prostore in stalno temperaturo. Radi izdržljivosti se rabi največ za notranjo opremo ladij, vagonov, avijonov in drugih sličnih del.

V novejšem času se je pojavilo pri nas tudi brizganje pohištva s pomočjo posebnih aparatov, s polituro inozemskega izdelka, ali se ni udomačilo. Tudi pri tem postopku je že samo delo in tudi materijal mnogo dražje od običajne politure. Poleg tega zahteva to delo posebne prostore, čistočo, investicije, a poleg tega mnogo ročnega dela.

Problem politure in politiranja ostane v očigled temu še vedno odprt, posebno za one, kateri bi hoteli za to delo uporabiti nekvalificirane delavce, malo dela in stroškov.

Čeprav se bode zdelo komu odveč, iznesti hočemo še tole: Cunje s katerimi politiramo, morajo biti vedno spravljene v posebni škatlji, čeprav jo odložimo samo za minuto, drugače postane trda, ter ne moremo delati z njo kakor z vlažno. Ni dobro če je posoda za cunje od metala. Posebno slaba navada je, da oni kateri politira, odloži cunjo, ter odide za krajši ali daljši čas, a ko se vrne, kar enostavno nadaljuje s politiranjem. Cunja se je medtem na površini posušila, ker je špirit izhlapel, a ko drgnemo s suho cunjo, poškodujemo svežo polituro.

Dober delavec ne bo radi tega nikdar prenehal z delom, dokler ne bode cunje osušil, ako pa že mora, potem ne bode cunje odložil, nego jo bode obrnil proti dlani, stisnil v pest, ter jo tako očuval, da z delom nadaljuje. Ako pa z delom dalje časa prestane, potem bode cunjo spravil v škatlo, a preden bode z delom nadaljeval, bode parkrat udaril z roko po cunji, da se tako zopet ovlaži.

Da v eni in isti posodi ne moremo hraniti cunje za razne potrebe, je razumljivo. Za običajno zaribanje s plovcem je ena, za grundiranje druga, za izpolitiranje z redko polituro tretja, za izgotovitev s špiritom četrta, a za končno dovršitev peta cunja. Za delo z barvano polituro bodemo rabili za vsako barvo posebno. Kaj bi bilo, ako bi shranjevali vse te cunje v eni posodi, a vseeno se to tudi dogaja. Kar na enkrat je ena stvar pri istem delu povsem druge barve, a nihče neče biti temu kriv. Dober delavec hrani radi tega vsako vrsto posebej, ne samo pri cunjah nego tudi pri materijalu, ker hoče imeti plovec čist, polituro neposušeno, olje brez smeti, vse kakor mora odgovarjati. Slabemu delavcu je vse dobro. On tudi hoče, da je vse v neredu, ker drugače ne bi mogel v vsakem slučaju zvaliti krivdo na druge.

V Zagrebu je izšla knjiga „Slavko Henč, Izrada modernog pokučtva“. Knjiga je broširana, ter obsega 176 strani, priročne oblike. Cena je Din 25.—. Ker je pisana prav poljudno in razumljivo ter obsega v splošnem prav vse kar je potrebno vsakomur, kateri se bavi z mizarstvom, je isto priporočati posebno vsem vajencem in pomočnikom, kateri delajo izpite, a tudi vsakemu mojstru bode prav koristila. Naroča se direktno pri izdajatelju Slavko Henč, Zagreb, Maksimirska cesta 88.

Obrtniki in politika

Poleg strokovnih prisilnih združenj imamo obrtniki še prostovoljne obrtne organizacije, čijih člani so samostojni obrtniki.

Mnogokrat se pojavijo pri eni ali drugi prostovoljni obrtniški organizaciji ali pri poedincih tudi politična vprašanja, predvsem taka, ki so večjega pomena za notranje politični razvoj. Dolžnost obrtniških organizacij ter poedinih obrtnikov je, da se zanimajo v zasebnem življenju za vsa vprašanja, ki se tičejo notranjega razvoja države, predvsem pa za ona, ki so v zvezi z gospodarstvom, ki nas obrtnike najbolj zanimajo.

Kot obrtniki se moramo pa odločno protiviti, da bi se katerakoli strankarska politika vnesla v obrtniške ustanove, ali da bi se obrtniške organizacije vezale na katerokoli politično skupino. Obrtniške organizacije morajo za vsako ceno obdržati svojo neodvisnost, to velja še posebej takrat, ko ni notranji politični položaj razčiščen.

Važno za obrtništvo je, ali bi imelo obrtništvo kake koristi, če bi se vezalo na kako politično skupino? Vse dosedanje skušnje pa nas uče, da so ostale naše obrtniške zahteve, ki gotovo niso bile nikdar pretirane, nerešene iz čisto strankarsko-političnih razlogov.

Dobave in licitacije

Glasom zaključka mestnega sveta v Čakovcu od 29. oktobra 1935, se razpisuje s tem dobava nove ure na cerkvenem stolpu v Čakovcu. Mestno poglavarstvo bo sprejemalo pismene ponudbe za nabavo nove ure do 23. novembra t. l. do 11. ure.

V ponudbi morajo biti navedeni vsi pogoji za to dobavo, posebno, da se sedanja stara ura vzame v račun, čas dobave, pogoji plačila itd.

Opozorilo naročnikom!

Cenjene naročnike opozarjamo, da se poslovno leto „Obrtnika“ bliža kraju ter prosimo one, ki so v zaostanku z naročnino za tekoče ali prejšnja leta, da isto čim preje poravnajo. Obenem pa sporočamo takim naročnikom, ki še doslej niso poravnali naročnine, da jih bomo posebej, če v teku 8 dni ne bo poravnana naročnina, z dopisom opozorili ter opozarjamo že sedaj na ta dopis, če ne bo preje naročnina poravnana.

Tovariši obrtniki — naročniki lista „Obrtnik“, na Vas je, da bo list redno izhajal in prinašal novice, ki si jih želite. Vsak, ki v redu ne plača naročnine je kriv, da tudi drugi ne dobe lista redno. Naj se p. n. naročniki ne jeze na upravo, če ni v stanju redno pošiljati lista, temveč gre to na naslov neredno plačujočih naročnikov. Uprava bo storila vse, kot je doslej, naloga je na naročnikih, da se zavedo svoje dolžnosti napram listu.

Novoletni oglasi

Za novoletno številko opozarjamo že sedaj, da bo izšla številka „Obrtnika“ v večji nakladi in obsegu, zato uprava že sedaj opozarja vse one, ki žele inserirati, da si naroče inserat. Inserati bodo enotni po 25 Din in 50 Din ter dalje po naročilu kakor bo kdo želel.

Vodstva podružnic DJO ter naše zaupnike že sedaj opozarjamo na to ter jim sporočamo, da bo uprava lista „Obrtnik“ poslala tozadevno v par dneh posebne dopise glede nabiranja novoletnih oglasov. Naj bodo novoletni oglasi merilo naše obrtniške zavednosti ter poudarijo zavest obrtništva do svojega tiska ter naj zato naši kraji tekmujejo med seboj za število inseratov, kajti tudi to je merilo delavnosti posameznih edinic ali posameznikov. — Tovariš obrtniki na delo!

ZANATSKA BANKA
KRALJEVINE JUGOSLAVIJE A. D. - PODRUŽNICA LJUBLJANA
Telefon št. 30-20
podeljuje obrtnikom in obrtnim podjetjem
menična posojila
kredite na tekoči račun
posojila na zastavo državnih vrednostnih papirjev
do najvišjega zneska Din 250.000
Sprejema vloge na hranilne knjižice in tekoči račun, katere izplačuje brez vseh omejitev. Interesenti dobe informacije ustno ali pismeno pri ZANATSKI BANKI krajevine Jugoslavije A. D. podružnici v Ljubljani

Iz obrtniškega pokreta

Protestno zborovanje mariborskih čevljarjev.

Dne 13. t. m. so mariborski čevljarji sklicali velik protestni shod ki se ga je udeležilo več sto čevljarjev in drugih obrtnikov. Shod se je vršil v Gambrinovi dvorani, vodil ga je predsednik Združenja čevljarskih mojstrov g. Krajcer. Uvodoma je pozdravil vse navzoče in predstavnike ostalih združenj ter ustanov; za DJO-Maribor je pozdravil g. Kaca.

Vsi govorniki so ostro obsojali delovanje Bate, ki upropašča domače čevljarje in zahtevali, naj se v interesu obupnega stanja čevljarske obrti prepove nadaljni obstoj Bate v naši državi. Govorniki so opozorili na to, da je bila podružnica Bate v Novem Sadu zelo občutno kaznovana radi prikrite razprodaje. Enako naj se kaznuje tudi podružnico v Mariboru, ki si dovoljuje enako manipulacijo.

Zastopniki sorodnih obrti so izjavili svojo solidarnost proti Bati. Udeleženci shoda so tudi demonstrirali proti delovanju Bate in Tivarja.

Obrtniški sestanek v Lukovici. Sestanek članstva DJO v Lukovici se je vršil 13. oktobra t. l. ob 2. uri popoldne v gostilni Slapar z dnevnim redom „davčne zadeve“. Sestaku je prisostovalo preko 20 obrtnikov, od centrale iz Ljubljane pa sta prisostvovala tov. More in Marn, ki sta navzočim podrobno pojasnila o predmetu. Članstvo je z zanimanjem sledilo poročilom odposlancev iz Ljubljane ter živahno posegalo v debato. Zanimanje članstva za predmet je bilo ogromno, kar je dokaz, da podružnica DJO v Lukovici dobro deluje. Želimo, da odbor deluje še naprej po začrtani poti drugim edinicam DJO za vzgled.

Obrtniški informativni sestanek v Kamniku. V nedeljo, dne 21. X. t. l. se je vršil ob 3. uri popoldne v gostilni Uršič v Kamniku po O-DJO sklican sestanek obrtnikov, ki ga je vodil in na katerem je podal poročilo tov. More iz Ljubljane. Sestanku je prisostvovalo le malo obrtnikov, ker so bili ti osebno vabljeni in pa vsled neprikladnega časa. Iz razgovora se je opazilo, da kamniško obrtništvo potrebuje močne prostovoljne organizacije, ki mora biti tesno združena z močnejšimi organizacijami. Iz razgovorov se je ugotovilo, da je tudi v Kamniku potrebno in čas, da se ustanovi podružnica DJO. Obrtniki iz Kamnika in bližnje okolice so vabljeni, da sporoče svoje želje in predloge tozadevno na O-DJO v Ljubljano.

Pripravljalni odbor DJO v Mengšu. V nedeljo, dne 21. X. t. l. se je vršil sestanek obrtništva v Mengšu v prostorih gostilne Kosec ter je bilo navzočih 26 obrtnikov. Sestanek je sklicalo Osrednje vodstvo DJO iz Ljubljane ter ga je vodil in uvodoma pozdravil zbrano obrtništvo tov. More, ki je navzočim obrazložil pomen in namen ter koristi prostovoljne obrtniške organizacije DJO za posameznika, kot za splošnost.

Obrtništvo je poročila delegata DJO vzelo z zadovoljstvom na znanje ter se je tudi takoj osnoval pripravljalni odbor za ustanovitev podružnice DJO v Mengšu, načelu s predsednikom g. Židan A., kolarskim mojstrom ter podpredsednikom Premkom F., kleparskim mojstrom. Potrebno število obrtnikov je tudi takoj podpisalo pravila, ki so bila že vložena za odobritev. Po vsestranskih razgovorih je navzoče obrtništvo spontano sklenilo organizirati se v novi podružnici DJO v Mengšu.

Razno

Iz Osrednjega DJO. Vse člane uprav podružnic DJO opozarjamo na Okrožnico št. 481/35. Prosimo na isto izčrpnih odgovorov ter statističnih podatkov. Posebno pa opozarjamo na odstavek pripisa okrožnice, da se uprave po tem ravnajo.

Volitve v Zagrebško TI zbornico. V nedeljo, dne 16. februarja 1936 se vrše volitve v omenjeno zbornico. To bodo prve volitve po novi uredbi.

Bolniško zavarovanje trgovcev. Ljubljansko združenje trgovcev je započelo akcijo za prostovoljno bolniško zavarovanje trgovcev ter razposlalo tozadevno posebne tiskovine v podpis, s katerimi naj bi se trgovci izjavili, da so načeloma za tako zavarovanje, ki bi se na to izvedlo za ljubljanske trgovce, odn. še tudi trgovce bližnjih trgovskih združenj.

Konferenca obrtniških zbornic, se je vršila pred kratkim v Osijeku ter se je bavila z vprašanjem režijskih del v državnih in samoupravnih podjetjih, dalje je bilo sklenjeno prositi kr. vlado, da izda uredbo, po kateri naj se kaznuje vsako prodajanje blaga po ceni, ki ne krije vseh stroškov proizvodnje. Poleg ostalih stvari je bilo razpravljano tudi, da naj se že enkrat izdajo zaščitni ukrepi tudi za obrtnike. Konferenca je sklenila tudi to, da se bo na sledeči konferenci, ki se vrši v Novem Sadu razpravljalo o absolventih Tehniških srednjih ter mojsterskih delovodskih šol, njihovemu položaju ter specijaliziranju za posamezne obrtne in industrijske panoge.

Izpremememba uredbe o zborničnih volitvah. Trgovinski minister je izdal uredbo o izpremembi in dopolnitvi uredbe o volitvah v zbornico.

Obratovanje Batine podružnice v Novem Sadu prepovedano. Mestno poglavarstvo v Novem Sadu je na prijavo Zbornice za TOI prepovedalo nadaljno obratovanje podružnic Bate v Novem Sadu vsled neumestne reklame ter se je poslovodjo kaznovalo, ker je zagrešil prestopek po § 168. obrtnega zakona. Zato je bil kaznovan v smislu točke 15. § 399. obrtnega zakona na denarno globo Din 6000.— obenem pa se z uporabo § 44. obrtnega zakona odstavlja dosedanji poslovodja **Ivan Rukavina** ter na **osnovi točke 2. § 400. obrtnega zakona za vedno odvzema tvrdki Bata** podružnici v Novem Sadu **pravica do nadaljnega obratovanja v Novem Sadu.**

Znižanje telefonskih pristojbin za obrtnike. Minister za pošto in brzojav je izdal odlok, po katerem velja za plačevanje telefonske naročnine drugačna razdelitev obrtov po skupinah. Odlok podrobno našteva obrti, ki so razdeljene drugače po skupinah. Za obrtnike je posebno važno: **Tiste trgovine in obrti, ki imajo zaposlene največ 3 osebe (učence) pa pridejo v peto skupino.**

Ustanove iz podpornega sklada Viteškega Kralja Aleksandra I. ujedinitelja, za podpiranje osiromašenih in onemoglih bivših pripadnikov Zbornice za TOI. Zbornica za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani razpisuje za leto 1935 za uboge onemogle bivše svoje pripadnike in njihove vdove ustanove po 200 Din, odnosno po 100 Din. Prošnje naj se pošljejo zbornici za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani do 20. novembra 1935, opremljene z dokazilom in potrdilom občinskega urada in pristojnega združenja, **da je prosilec obrt ali trgovino samostojno izvrševal, pa je sedaj ne izvršuje več,** ker zaradi onemoglosti ne more več delati in je obubožal, oziroma, da je prosilka onemogla uboga vdova bivšega zborničnega pripadnika. Prošenj prosilcev, ki bi ne bili izvrševali kakega obrta ali trgovine in torej niso nikdar bili zborični pripadniki, se ne bo jemalo v obzir.

Elektrotehniški Vestnik — strokovna revija. Pred kratkim je izšel 9. zvezek te revije z aktuelno vsebino: Neon-cevi; jalovi toki in zalovi učinek; energijske zgube električnih strojev; vzroki nesreč z električnim tokom; električno gospodarstvo v dravski banovini leta 1934; električno gospodarstvo doma in po svetu ter vesti iz Združenja. Priporočamo nabavo te revije vsem obrtnikom, ki se bavijo kolikor toliko z elektriko. Naroča se pri Združenju elektrotehničnih obrti za Dravsko banovino, Ljubljana, Gajeva ul. 3. Letna naročnina (12 številk) Din 60.—; posamezna številka Din 8.—.

Taksiranja trgovskih knjig

Davčni oddelek finančnega ministrstva je naročil vsem finančnim direkcijam, da strogo uporabljajo predpise glede kolkovanja trgovskih knjig. Kolkovati se morajo knjige: glavne knjige, konto-korentne knjige, salda-konti, dnevniki, strace, blagajniške knjige, prima note, knjige računov, skladiščne knjige, inventurne knjige, knjige bilanc in registrov, in sicer brez ozira ali so vezane ali ne, ali obstoje iz posameznih mesečnih listov. **Ni pa treba kolkovati:** knjig za kopiranje, žepnih knjižic, trošarinskih knjig, knjig, ki se vodijo po tar. post. 99a taksnega zakona in po zakonu o poslovnem prometu, nadalje registrov za nakup in prodajo deviz in rezervnih še neuporabljenih knjig denarnih zavodov, delniških družb kot tudi trgovskih knjig kmetovalcev. Vsi naj pravilno kolkujejo navedene trgovske knjige, da se izognejo kazni, ki znaša petkratni znesek predpisane takse.

Obrtniški teden v Savski banovini

Tovariši hrvatski obrtniki bodo tudi letos izvedli propagandni obrtniški teden od 1.—8. decembra t. l. s proslavo obrtniškega dne. Poleg tega pa je osnoval Savez hrvatskih obrtnikov v okvirju obrtniškega tedna v Zagrebu veliko obrtniško razstavo v Zagrebškem velesejmu ter bodo v glavnem razstavljeni obrtniški izdelki, kateri so pripravljeni za obrtniško loterijo, ki bo pravtako za časa obrtniškega tedna.

URADNI ODLOKI IN SPOROČILA

Šušmarstvo mojstrov državnih in samoupravnih delavnic.

Kr. banska uprava Moravske banovine 1/3 št. 10787. je izdala sledečo naredbo.

Ministrstvo trgovine in industrije je priobčilo tej Kr. banski upravi z dopisom III. br. 12.305 od 13. IV. 1935, da je v zvezi s pokrenjenim vprašanjem šušmarskega dela državnih delavnic in mojstrov (obrtniškega osobja) teh delavnic zaprosilo poedina ministrstva, ki posedujejo v svojih resorih take delavnice, da se tako delo prepove.

Poleg tega je to ministrstvo z dopisom III. br. 7492 od 13. IV. 1935 dostavilo sledeče:

Vzemajoč v poštev dejstvo, da poedini mojstri državnih ali samoupravnih ustanov ali delavnic često prevzemajo tudi privatna dela in naročila, katere izdelujejo bilo v času izven obveznega dela v službi ali v sami službeni delavnici, kar je dalo povod mnogim pritožbam ter raznih obrtniških uprav je potrebno, da se s strani Kr. banske uprave izda nalog o prepovedi takega dela državnim in samoupravnim delavnicam.

Izdaja omenjenega naloga je potrebna iz razloga, ker § 74. zakona o uradnikih predvideva, kedaj je enemu uslužbencu mogoče izvrševati posle tudi izven njegovega delovnega časa.

Postopajoč po prednjem in da bi se preprečilo in onemogočilo tako neupravičeno delo in zaščitili imetniki pravnih obrtni, fiskalni interes države in ostalih javno-pravnih ustanov, zato na osnovi §§ 398. in 418. O. Z., §§ 1. in 42. Zakona o banski upravi, čl. 20, 64, 65, 66, 67 in 71 Zakona o notranji upravi; § 74. Zakona o uradnikih in § 14. pravilnika o službenih odnosih in dohodkih banovinskih uslužbencev

odrejam,

da vse oblasti, pristojne za kazensko postopanje radi prestopka po Obrtnem zakonu najenergičneje zatrejo vsako neopravičeno delo državnih in samoupravnih delavnic ter poedinih mojstrov teh delavnic, poslužeč se odnosnih kazenskih odredb O. Z. Vsako prijavo prednešeno oblastim vsled neopravičenega dela je treba vzeti takoj v zakonski postopek, kot nujni predmet in po istem zakonu izdati končno odločbo ter predmet izvršiti v najkrajšem roku v zvezi z odločbo te kraljevske banske uprave 1/3 br. 6800 od 12. IV. 1935.

Poleg tega so dolžne pristojne oblasti takoj obvestiti o vsakem posameznem slučaju neupravičenega dela goraj naštetih oseb njihovega neposrednega predstojnika radi disciplinskega postopka, katerega je takoj izvesti proti odgovorni osebi.

V kolikor bi doznal, da so organi oblasti tudi v izvršenju te odločbe postopali milo ali nezadostno energično bodo poklicani na odgovor in najstrožje kaznovani.

To odlobo je objaviti v „Službenem listu“ Moravske banovine in jo dostaviti vsem področnim oblastim in ustanovam.

Ban
D. Matković s. r.

Op. ur. Slično odredbo je izdala tudi Kr. banska uprava Dunavske banovine.

Cenik: Vsaka beseda 50 para. Najmanjši znesek za enkratno objavo Din 15.— z davkom vred. Davek pri več ko 24 besedah 3 Din. Za šifre ali dajanje naslova se plača še posebna pristojbina Din 3.—.

MALI OGLASI

Vse pristojbine za male oglase je plačati pri predaji naročila oziroma jih vposlati v pismu v znamkah, obenem z naročilom ali na čekovni račun, Ljubljana št. 12986, sicer se računa k zgoraj navedenim pristojbinam še manipulacijska pristojbina Din 3.—.

Za jesensko sezono se priporoča **Jarc Anton, krojaški mojster, Ljubljana, Semeniška ul. 4.**

Za izvršitev vseh pleskarskih in soboslikarskih del se obrnite takoj na **Marn Josip, Ljubljana, Tyrševa cesta 8. Telefon 30—68.**

Za nujna popravila in preureditve ter nove instalacije električnih naprav vseh vrst se obračajte na tvrdko **Ivan Mihelčič, elektrotehnično podjetje, Ljubljana, Borštnikov trg št. 1. Telefon 27—04.** Sprejemajo se dela v vseh krajih.

Tiskali J. Blasnika nasl., Univerzitetna tiskarna in litografija, d. d. v Ljubljani. Odgovoren L. Mikuž.